

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนที่มีชั้นประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และ 2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู ครู และผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสมาคมฯ และ เปรียบเทียบความต้องการของครูและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครูในโรงเรียนที่มีชั้นประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ศึกษาจากสมาคมผู้ปกครองและครูในโรงเรียนที่มีชั้นประถมศึกษา ทั้งหมด จำนวน 51 สมาคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ กรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู ครู และผู้ปกครอง กลุ่มละ 153 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 459 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ครอบคลุมถึงการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู 5 ด้าน คือ 1. ด้านการเรียนการสอน 2. ด้านกิจกรรมพิเศษ 3. ด้านการให้สวัสดิการ 4. ด้านการให้คำปรึกษา และ 5. ด้านการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ผลการวิจัย

1. จำนวนแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูล 459 ชุด ได้รับคืน 420 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.50 กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 67.62 เพศชายร้อยละ 32.38 กลุ่มตัวอย่างมีอายุช่วง 31 - 40 ปี และช่วง 41 - 50 ปี รวมกันเป็นร้อยละ 76.19 ส่วนใหญ่คือร้อยละ 70.24 มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 3,001 - 5,000 บาท ร้อยละ 54.7 ส่วนผู้ปกครองมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 7,001 - 9,000 บาท และช่วง 9,001 บาทขึ้นไป รวมกันเป็นร้อยละ 60.7 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูส่วนมากคือร้อยละ 73.6 ไม่มีบุตรหรืออยู่ในอุปการะที่กำลังศึกษาในโรงเรียนที่มีสมาคมฯ ตั้งอยู่ ส่วนผู้ปกครองส่วนมากคือร้อยละ 97.8 มีบุตรหรืออยู่ในอุปการะที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน นั้นจำนวน 1 และ 2 คน และระยะเวลาการทำงานในสมาคมผู้ปกครองและครูของกรรมการสมาคมฯ คือร้อยละ 37.1 ทำงานมากกว่า 4 ปีขึ้นไป และร้อยละ 34.1 ทำงานสมาคมฯ มาแล้ว 2 ปี

2. การปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ตามการรับรู้ของกรรมการสมาคมครู และผู้ปกครอง ปรากฏว่า

2.1 งานด้านการเรียนการสอน ส่วนใหญ่สมาคมฯ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

เฉพาะกรรมการสมาคมฯ ระบุว่า งานที่สมาคมฯ ได้ปฏิบัติเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราว ตามความจำเป็นโดยมีความสำคัญและมีประโยชน์มาก มี 2 งานคือ การจัดหาเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับให้ครูใช้ และสำหรับให้นักเรียนใช้ ส่วนครู ระบุว่า มี 1 งาน คือ การจัดประชุมครูและผู้ปกครองให้ได้แลกเปลี่ยน ความรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน

2.2 งานด้านกิจกรรมพิเศษทุก ๆ งานสมาคมฯ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

2.3 งานด้านการให้สวัสดิการ ส่วนใหญ่ สมาคมฯ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และมี 4 งานที่สมาคมฯ ไม่มีการปฏิบัติ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มได้ระบุตรงกัน คือ การบริจาคที่ดิน การให้รถยนต์หรือพาหนะอื่น ๆ การให้เงินทุนการศึกษาแก่ครู และการจัดบริการรถรับส่งการเดินทางมาโรงเรียนให้แก่ครูและนักเรียน

2.4 งานด้านการให้คำปรึกษา ส่วนใหญ่ สมาคมฯ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

เฉพาะกรรมการสมาคมฯ ระบุว่า งานที่สมาคมฯ ได้ปฏิบัติเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวตามความจำเป็นโดยมีความสำคัญและมีประโยชน์มาก มี 1 งานคือ การให้คำปรึกษาในด้านการเรียนการสอน

2.5 งานด้านการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองทุก ๆ งาน สมาคมฯ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

3. ความต้องการของครูและผู้ปกครองต่อการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ปรากฏว่า

3.1 งานด้านการเรียนการสอนทุกงาน สมาคมฯ ควรปฏิบัติในระดับมาก

3.2 งานด้านกิจกรรมพิเศษ ส่วนใหญ่ สมาคมฯ ควรปฏิบัติในระดับมาก ยกเว้น 2 งาน ที่สมาคมฯ ควรปฏิบัติบ้าง คือ งานเกี่ยวกับกิจกรรมบันเทิงเพื่อหารายได้ เพื่อการกุศล และกิจกรรมที่หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนจัดขึ้น

3.3 งานด้านการให้สวัสดิการ ส่วนใหญ่สมาคมฯ ควรปฏิบัติในระดับมาก ซึ่งทั้งครูและผู้ปกครองระบุตรงกัน มี 4 งาน คือ การให้เงินซื้อหรือจัดหาเกี่ยวกับวัสดุ ครุภัณฑ์ งานธุรการ

เครื่องอำนวยความสะดวกสบาย การให้เงิน เป็นกองทุนหรือให้เปล่าแก่โรงเรียน เพื่อช่วยเหลือนครและเจ้าหน้าที่ที่ได้รับภัยพิบัติ และเป็นเงินทุนการศึกษาแก่นักเรียน เฉพาะครู เห็นว่า งานที่สมาคมฯ ควรปฏิบัติในระดับมาก นอกจากที่กล่าวแล้วมีเพิ่ม 2 งาน คือ การให้เงินซื้อหรือจัดหาเกี่ยวกับการสร้าง คือ เติม ปรับปรุงอาคาร สถานที่บริเวณโรงเรียน และการให้เงิน เป็นกองทุนหรือให้เปล่าแก่โรงเรียนในการใช้จ่ายเป็นค่าซ่อมแซมอาคารสถานที่ บริเวณโรงเรียนฯ และเฉพาะผู้ปกครอง เห็นว่า งานที่สมาคมฯ ควรปฏิบัติในระดับมาก นอกจากที่กล่าวแล้วมีเพิ่ม 1 งานคือ การให้รางวัลตอบแทนแก่ครูและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ดีเด่น ส่วนงานอื่น ๆ ในด้านนี้ที่เหลือทั้งครูและผู้ปกครองระบุตรงกันว่า สมาคมฯ ควรปฏิบัติบ้าง

3.4 งานด้านการให้คำปรึกษา ส่วนใหญ่สมาคมฯ ควรปฏิบัติในระดับมาก ยกเว้น 1 งาน ที่สมาคมฯ ควรปฏิบัติบ้าง คือ การให้คำปรึกษาด้านการบริหาร.

3.5 งานด้านการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ส่วนใหญ่สมาคมฯ ควรปฏิบัติในระดับมาก ยกเว้น 1 งาน ที่สมาคมฯ ควรปฏิบัติบ้างคือ การทำหน้าที่ติดต่อและประสานงานกับผู้ปกครองหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรหรือแหล่งวิชาการในชุมชน

4. เปรียบเทียบการรับรู้การปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ระหว่างกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครอง ปรากฏว่า

4.1 งานที่กรรมการสมาคมฯ และครูมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพิเศษ และด้านการให้คำปรึกษา โดยทั้งสามงานนี้ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของกรรมการสมาคมฯ สูงกว่าครู

4.2 งานที่กรรมการสมาคมฯ และผู้ปกครองมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านการให้สวัสดิการ ด้านการให้คำปรึกษา และด้านการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยทั้งสามงานนี้มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของกรรมการสมาคมฯ สูงกว่าผู้ปกครอง

4.3 งานที่ครูและผู้ปกครองมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของครูสูงกว่าผู้ปกครอง

5. เปรียบเทียบความต้องการของครูและผู้ปกครองต่อการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ปรากฏว่า

5.1 ความต้องการของครูและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพิเศษ และด้านการให้คำปรึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทั้งครูและผู้ปกครองต้องการให้สมาคมฯ ปฏิบัติงานด้านนี้ในระดับมาก

5.2 ส่วนงานด้านการให้สวัสดิการและด้านการ เป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนั้น ครูและผู้ปกครองมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูต้องการให้สมาคมฯ ปฏิบัติงานด้านการให้สวัสดิการในระดับมาก ส่วนผู้ปกครองเห็นว่าสมาคมฯ ควรปฏิบัติงานด้านนี้แต่ไม่ต้องปฏิบัติมาก ส่วนงานด้านการ เป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันแต่ทั้งครูและผู้ปกครองก็ต้องการให้สมาคมฯ ปฏิบัติงานในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยระดับความต้องการของครู สูงกว่าผู้ปกครอง

อภิปรายผล

จากการวิจัย สามารถประมวลผลมาอภิปรายได้ดังนี้

การปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครูในงานทั้ง 5 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพิเศษ ด้านการให้สวัสดิการ ด้านการให้คำปรึกษา และด้านการ เป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ส่วนใหญ่สมาคมฯ ปฏิบัติงานในระดับน้อย แสดงว่า ในปัจจุบันนี้สมาคมฯ มีการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการศึกษาภายในโรงเรียน แต่ยังไม่ปฏิบัติน้อย

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครูแต่ละรายการ ปรากฏว่า มีงานที่สมาคมฯ ปฏิบัติเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวตามความจำเป็นโดยมีความสำคัญและมีประโยชน์มากที่กรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครองระบุดตรงกันคือ การจัดหาเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับให้ครูใช้ และสำหรับให้นักเรียนใช้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรัตน์ วรณเลิศลักษณ์ (2519 : 44-45) ที่พบว่า บริการที่สมาคมฯ จัดให้แก่สมาชิกทั่ว ๆ ไปคือ จัดหาอุปกรณ์การสอนเพื่อส่งเสริมครูในด้านวิชาการ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนให้แก่ นักเรียน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ในระยะเวลาที่ผ่านมา สมาคมฯ ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือการจัดการศึกษาแก่โรงเรียนมาโดยตลอด โดยเฉพาะการจัดหาเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์สำหรับให้ครู

และนักเรียนนั้น นับได้ว่ามีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก นอกจากนี้ครูได้ระบุว่า สมาคมฯ จัดประชุมครูและผู้ปกครองให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน แสดงถึง การปฏิบัติงานที่เป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในลักษณะทำให้ครูและผู้ปกครองได้มีโอกาสพูดคุยประชุมปรึกษาหารือกัน เป็นผลดีต่อการเรียนการสอนและการอบรมนักเรียน ดังที่ วรวัฒน์ วรณเลิศลักษณ์ (2519 : 45) กล่าวว่า ประโยชน์ของการที่ครูและผู้ปกครองได้พบกันมีโอกาสต่าง ๆ คือ ช่วยให้ครูและผู้ปกครองมีความเข้าใจหน้าที่ของคนที่มีความรับผิดชอบต่อนักเรียนดีขึ้น จึงนับได้ว่าสมาคมฯ ในปัจจุบันปฏิบัติงานตามหลักการและวัตถุประสงค์ของสมาคมฯ ได้เป็นอย่างดี

ในการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครูด้านการให้สวัสดิการ ผลการวิจัยปรากฏว่า ทั้งกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครอง ดำรงระบุดรงกันถึงงาน 4 งานที่สมาคมฯ ไม่ได้ปฏิบัติคือ การบริจาคที่ดิน การให้รถยนต์หรือพาหนะอื่น ๆ การให้เงินทุนการศึกษาแก่ครู และการจัดบริการรถรับส่งการเดินทางมาโรงเรียนให้แก่ครูและนักเรียน แสดงว่า ในการให้สวัสดิการแก่โรงเรียนสมาคมฯ อาจจะขาดเงินงบประมาณที่จะจัดหาสิ่งต่าง ๆ ให้แก่โรงเรียนและการให้สวัสดิการในเรื่องการบริจาคที่ดิน เป็นเรื่องที่เป็นภาระหนัก เนื่องจากมีราคาสูง แม้ผู้ปกครองจะมีที่ดินก็คงไม่สามารถบริจาคได้ และที่ไม่ได้ให้เงินทุนการศึกษาแก่ครูนั้นอาจจะ เป็นเพราะครูมีวุฒิทางการศึกษาสูงอยู่แล้ว ดังผลการวิจัยที่ปรากฏว่า ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 70.24 มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี และในการจัดบริการรับส่งการเดินทางมาโรงเรียนให้แก่ครูและนักเรียนนั้น สมาคมฯ อาจจะเห็นว่า เป็นเรื่องของโรงเรียนที่จะจัดเพื่อหารายได้มาบำรุงโรงเรียนจึงไม่ได้ดำเนินการ อย่างไรก็ตาม งานดังกล่าวมาแล้วมีบางสมาคมฯ ได้ปฏิบัติอยู่ซึ่งในเรื่องนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียนที่จะสามารถร่วมมือกับทางสมาคมฯ ดำเนินการได้มากน้อยแตกต่างกัน การที่สมาคมฯ ส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติในเรื่องเหล่านี้ไม่ได้หมายความว่า สมาคมฯ ขาดความพร้อมในการปฏิบัติงานแต่อย่างใด เพราะการให้สวัสดิการแก่โรงเรียนนั้นจะเป็นอะไรก็ได้ ที่มีส่วนส่งเสริมการศึกษาแก่โรงเรียน และการไม่ได้ให้สวัสดิการแก่โรงเรียนก็ไม่ได้มีส่วนที่จะทำให้โรงเรียนขาดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาแต่อย่างใด

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว งานที่สมาคมฯ ปฏิบัติอยู่ส่วนใหญ่ในด้านต่าง ๆ นั้น ปรากฏว่า สมาคมฯ ปฏิบัติในระดับน้อย ซึ่งแสดงว่า การดำเนินงานของสมาคมฯ อาจจะมีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เช่นที่กรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครองระบุไว้ในงานวิจัยนี้ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. บุคลากรของสมาคมฯ มีจำนวนจำกัด
2. ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง
3. สมาคมฯ ขาดงบประมาณในการปฏิบัติงาน
4. ขาดความร่วมมือจากกรรมการสมาคมฯ
5. การประชาสัมพันธ์ การประสานงานระหว่างสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียน

ครู และผู้ปกครองยังไม่ดีพอ

6. การวางแผน การวางโครงการ การจัดกิจกรรม การกำกับและติดตามผลงาน การประเมินผล สมาคมฯ ดำเนินการได้ไม่ดีพอ

ปัญหาและอุปสรรคที่ปรากฏในการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรัตน์ วรณเลิศลักษณ์ (2519 : 46) คือสมาชิกที่เป็นผู้ปกครองขาดความร่วมมือในการดำเนินงานของสมาคมฯ และสมาคมฯ ขาดเงินในการบริหารสมาคมฯ และสาทร่าย แดงนาวา (2526 : 167) ก็พบว่าปัญหาในการจัดบริการและการจัดโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนคือ งบประมาณไม่เพียงพอ ผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ และปัญหาของการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะเรื่อง โดยปัญหานี้รวมถึงการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครูด้วย

ในด้านความต้องการของครูและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครูนั้น ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูและผู้ปกครองส่วนมาก ต้องการให้สมาคมฯ ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ ทั้ง 6 ด้านในระดับมาก ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่า ครูและผู้ปกครองโดยทั่วไป เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการมีสมาคมฯ ในโรงเรียนอันเป็นผลดีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน และนักเรียนเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง ซึ่งวรรัตน์ วรณเลิศลักษณ์ (2519 : 45-46) ก็พบความต้องการของสมาชิกที่ต้องการให้สมาคมฯ จัดบริการให้แก่เด็กนักเรียนมากยิ่งขึ้น และลักษณะกิจกรรมที่สมาชิกต้องการ เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะให้ผู้ปกครองครูและนักเรียนสามารถร่วมดำเนินการด้วยกันได้ อย่างไรก็ตามจากงานวิจัยนี้มีงานบางอย่างที่ครูและผู้ปกครองต้องการให้สมาคมฯ ปฏิบัติแต่ไม่ต้องการปฏิบัติมากคือ งานเกี่ยวกับกิจกรรมบันเทิงเพื่อหารายได้เพื่อการกุศล และกิจกรรมที่หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนจัดขึ้น เกี่ยวกับเรื่องนี้แสดงว่า ครูและผู้ปกครองอาจจะเห็นว่าการจัดกิจกรรมบันเทิงเพื่อหารายได้เพื่อการกุศลนั้น ครูและผู้ปกครองต้องเสียเงินมาก เรื่องนี้สมาคมฯ ได้มีการปฏิบัติอยู่ ซึ่งการที่สมาคมฯ จัดกิจกรรมเช่นนี้ ส่วนหนึ่งก็เพื่อหางบประมาณสำหรับการดำเนินการต่าง ๆ ฉะนั้นสมาคมฯ ควรจะพิจารณาการจัดกิจกรรมลักษณะนี้อย่างรอบคอบและ

พยายามทำให้ครูและผู้บริหารมองเห็นถึงความสำคัญ เห็นชอบ พร้อมทั้งจะเสียสละด้านการเงินโดยยินยอมพร้อมใจ สำหรับกิจกรรมที่หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนจัดขึ้นนั้น ครูและผู้บริหารอาจจะเห็นว่า ไม่เกิดประโยชน์แก่นักเรียนมากนัก สมาคมฯ ควรจะชี้แจงให้สมาชิกทั้งครูและผู้บริหารได้ทราบในรายละเอียดเพื่อความเข้าใจตรงกัน เพราะเมื่อมีการสั่งการจากต้นสังกัดให้ปฏิบัติงานใด ๆ โรงเรียนมักจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ และคงต้องขอความร่วมมือจากสมาคมฯ

ในด้านการให้คำปรึกษา ครูและผู้บริหารระบุว่า งานที่สมาคมฯ ควรปฏิบัติแต่ไม่ต้องมากคือ การให้คำปรึกษาด้านการบริหาร แสดงว่า ครูและผู้บริหารส่วนใหญ่อาจจะเห็นว่า การที่สมาคมฯ แสดงบทบาทการให้คำปรึกษาด้านการบริหารงานแก่โรงเรียนนั้นจะเป็นการก้าวก่ายหน้าทีของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้บริหาร ครูและผู้บริหารระบุว่า งานที่สมาคมฯ ควรปฏิบัติแต่ไม่ต้องมากคือ เรื่องการทำหน้าที่ติดต่อและประสานงานกับผู้บริหารหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรหรือแหล่งวิชาการในชุมชน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนทำหน้าที่นั้นอยู่แล้ว ครูและผู้บริหารจึงเห็นว่าสมาคมฯ ไม่จำเป็นต้องทำมากนัก

การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของสมาคมผู้บริหารและครูตามการรับรู้ของกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้บริหาร ผลการวิจัยปรากฏว่า กรรมการสมาคมฯ และครูระบุว่า สมาคมฯ ปฏิบัติงานในด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพิเศษ และด้านการให้คำปรึกษา แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของระดับการรับรู้ของกรรมการสมาคมฯ สูงกว่าครู แสดงว่า กรรมการสมาคมฯ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่การวางแผน การกำหนดโครงการจนถึงการปฏิบัติงานสิ้นสุดในเรื่องดังกล่าวนี้ มีความใกล้ชิดและรู้เรื่องการปฏิบัติงานดี ซึ่งต่างจากครูโดยทั่วไปที่ไม่ได้เข้าร่วม เป็นกรรมการสมาคมฯ ความแตกต่างกันนี้ อาจเกิดขึ้นเพราะการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสมาคมฯ ยังไม่ดีพอ ตามผลการวิจัยนี้ในเรื่องปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสมาคมฯ ที่ปรากฏว่า ระบบประสานงาน การประชาสัมพันธ์ของสมาคมฯ ยังไม่ดีพอ เช่นเดียวกับที่กรรมการสมาคมฯ และผู้บริหารมีการรับรู้การปฏิบัติงานด้านการให้สวัสดิการ ด้านการให้คำปรึกษา และด้านการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้บริหาร แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของระดับการรับรู้ของกรรมการสมาคมฯ สูงกว่าผู้บริหาร ส่วนการรับรู้ของครูและผู้บริหารในด้านการปฏิบัติงานของสมาคมฯ ในการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้บริหาร แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของระดับการรับรู้ของครูสูงกว่า

ผู้ปกครอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีโอกาสได้รับทราบและเข้าใจการดำเนินงานของสมาคมมากกว่าผู้ปกครองจึงเห็นว่า สมาคมฯ ได้ทำหน้าที่นี้ตามสมควร ในขณะที่ผู้ปกครองอาจไม่เข้าใจว่ากิจกรรมที่สมาคมฯ ปฏิบัตินั้นจัดว่าเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง หรืออาจเป็นไปได้ว่าผู้ปกครองไม่ค่อยได้สนใจกิจกรรมของสมาคมฯ จึงไม่รู้สึกรู้ว่าสมาคมฯ ได้ทำอะไรบ้างที่นับว่าเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

การ เปรียบเทียบความต้องการของครูและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูและผู้ปกครองมีความต้องการให้สมาคมฯ ปฏิบัติงานในด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพิเศษ และด้านการให้คำปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งก็แสดงว่า ทั้งครูและผู้ปกครองมีจุดมุ่งหมายให้สมาคมฯ ดำเนินงานในลักษณะเดียวกัน ซึ่งในงานด้านการเรียนการสอนและด้านกิจกรรมพิเศษนั้น เป็นการปฏิบัติงานที่ให้ประโยชน์แก่นักเรียนโดยตรง ส่วนความต้องการของครูและผู้ปกครองในด้านการให้สวัสดิการและด้านการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนั้น ครูและผู้ปกครองมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านสวัสดิการ ค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการแสดงว่า ครูต้องการให้สมาคมฯ ปฏิบัติงานด้านนี้ในระดับมาก ส่วนผู้ปกครองต้องการให้สมาคมฯ ปฏิบัติ เช่นกันแต่ไม่ต้องการมาก ซึ่งเรื่องนี้แสดงว่าครูมีโอกาสได้รับผลจากการปฏิบัติงานของสมาคมฯ ในด้านการให้สวัสดิการนี้ดังได้กล่าวแล้ว ส่วนที่ผู้ปกครองเห็นว่า สมาคมฯ ควรปฏิบัติแต่ไม่ต้องการมากนักอาจเนื่องมาจากงานบางอย่าง ผู้ปกครองจะต้องรับภาระด้านการเงิน สำหรับด้านการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนั้น ครูและผู้ปกครองค่าเฉลี่ยก็ต้องการให้สมาคมฯ ปฏิบัติงานด้านนี้ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการของครู สูงกว่าผู้ปกครอง อย่างไรก็ตามทั้งครูและผู้ปกครองก็ได้แสดงให้เห็นว่า สมาคมฯ มีความสำคัญและเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่การ เป็นสื่อกลางที่จะช่วยให้ครูและผู้ปกครองได้ร่วมมือกันส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าแก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะคือผู้ริเริ่มก่อตั้งสมาคมฯ

1. คณะผู้ริเริ่มก่อตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู ควรวางแผนทาง นโยบาย หลักการการปฏิบัติงานของสมาคมฯ โดยให้สอดคล้องกับลักษณะและความเหมาะสม ความต้องการของโรงเรียน ด้วยการศึกษาสภาพจริงของโรงเรียน ปัญหาต่าง ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อนำมา เป็นแนวทางดำเนินงานในการแก้ปัญหาเหล่านั้น

2. คณะผู้ริเริ่มก่อตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู ควรศึกษาระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสมาคมฯ ตลอดจนศึกษาการดำเนินงานของสมาคมผู้ปกครองและครูจากโรงเรียนที่มีอยู่ทั้งในด้านความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของสมาคมฯ อย่างรอบคอบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานสมาคมฯ ให้ดีที่สุด

3. ในการจัดแผนงาน โครงการของสมาคมฯ ควรคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ที่สมาคมฯ จะดำเนินการเพื่อให้ประโยชน์แก่โรงเรียนหรือช่วยลดปัญหาของโรงเรียน ได้มากที่สุด

4. คณะผู้ริเริ่มก่อตั้ง ควรจะเป็นผู้ที่สนใจเรื่องการศึกษา เป็นผู้มีความเสียสละ อุทิศตนให้แก่งานการศึกษา มีเวลาให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน มีหลักฐานและประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง กล้าแสดงความคิดเห็น และต้องมีความเต็มใจที่จะร่วมมือจัดตั้งสมาคมฯ ด้วย

ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการสมาคมฯ

1. คณะกรรมการสมาคมฯ ควรศึกษานโยบาย หลักการและวัตถุประสงค์ของสมาคมฯ ถึงความเหมาะสมและการดำเนินงานว่าสามารถบรรลุเป้าหมายหรือไม่

2. คณะกรรมการสมาคมฯ ควรศึกษาพื้นฐานโดยทั่วไปของโรงเรียน ผู้ปกครอง นักเรียน ทุก ๆ ด้านเพื่อประโยชน์ของการดำเนินงานที่เหมาะสมกับสภาพเหล่านั้น

3. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสมาคมฯ จะต้องมีการวางแผนงานต่าง ๆ ในรูปของโครงการ แผนปฏิบัติงานที่รัดกุมและเมื่อดำเนินงานไปตามแผนงานแล้วต้องมีการติดตามผลการประเมินผลเป็นระยะ ๆ และเมื่อปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ เสร็จแล้ว จะต้องมีการประเมินผลโครงการเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและตรวจสอบความสำเร็จของงาน

4. การดำเนินงานของสมาคมฯ ควรมีการติดต่อประสานงานกับสมาคมฯ ด้วยกัน และกับสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย ตลอดจนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชน และสมาชิก โดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ อาทิ การออกเอกสาร วารสารต่าง ๆ เกี่ยวกับความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้า การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เสนอสารคดี ความรู้ที่สมาคมฯ จัดเป็นบริการ

5. การจัดการประชุมประจำปีของสมาคมฯ ควรเป็นอย่างน้อยปีละครั้งหรือทุกภาคเรียนและควรมีการแถลงนโยบาย แผนงาน การจัดกิจกรรม การเงินต่อสมาชิกในที่ประชุม และจัดให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนะต่อสมาคมฯ เพื่อสมาคมฯ จะได้ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานในโอกาสต่อไป

6. การจัดกิจกรรมใด ๆ ของสมาคมฯ ควรคำนึงถึงโอกาสของการพบปะกันระหว่างสมาชิกเป็นหลัก โดยให้สมาชิกได้เข้าร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด

7. คณะกรรมการสมาคมฯ ควรศึกษา ค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคนให้มาก เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน โดยอาจจะจัดอบรมสัมมนา ศึกษา ดูงานสมาคมฯ จากโรงเรียนอื่น ๆ

ข้อ เสนอแนะต่อโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และครู

1. โรงเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ประสานสัมพันธ์ให้คณะกรรมการสมาคมฯ ได้ดำเนินงานตามแผนงาน และเป็นผู้คอยกระตุ้นการทำงานของคณะกรรมการสมาคมฯ ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสมาคมฯ เป็นอย่างดี

2. ครูในโรงเรียนต้องเข้าร่วมกับสมาคมฯ และตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการดำเนินงานของสมาคมฯ เพราะกิจกรรมต่าง ๆ ที่สมาคมฯ ปฏิบัติแล้วแล้วแต่จะช่วยให้นักเรียน และโรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้า ครูจึงควรเป็นผู้เสียสละในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3. ผู้บริหารและครู ควร เป็นสื่อกลางชี้แจงความสำคัญของสมาคมฯ ให้นักเรียน ผู้ปกครอง เข้าใจและเชิญชวนให้ร่วมมือกับสมาคมฯ

ข้อ เสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษา เปรียบ เทียบสมาคมผู้ปกครองและครูในโรงเรียนแต่ละสังกัดว่า มีความแตกต่างในการปฏิบัติงานอย่างไร

2. ควรศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสมาคมผู้ปกครองและครูในโรงเรียนที่มีสมาคมผู้ปกครองและครู เปรียบ เทียบกับนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีสมาคมผู้ปกครองและครู

3. ควรศึกษาการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครูในโรงเรียนต่างจังหวัด